

Problémy znaleckého dokazování v trestním řízení

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá soudním znalectvím a zaměřuje se na aktuální stav subjektů vykonávajících znaleckou činnost v České republice. Jejím cílem je především empiricky dokázat, že je počet znalců nedostatečný. V práci je pozornost věnována také možným problémům, které mohou v souvislosti s absencí znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů vzniknout nejen v praxi, ale i v samotném soudním řízení. Pro komplexní zjištění stavu znaleckých subjektů jsou v práci využity analytické, normativní a empirické přístupy vědeckého výzkumu za použití především statické metody a kvalitativních rozhovorů.

Odliv soudních znalců je dlouhodobým fenoménem. Aktuální počty znalců jsou nejnižší za posledních 20 let. V seznamu znalců se zároveň vyskytují obory a odvětví, ve kterých není zapsán žádný znalecký subjekt. Jejich absence se projevuje např. v nutnosti častějšího využívání soudních znalců ad hoc, která ale může být problematická. Negativně dopadá na právo na spravedlivý proces, konkrétně na tzv. „rovnost zbraní“, jelikož osoby vykonávající jednorázovou znaleckou činnost mohou přibrat pouze orgány veřejné moci. Problémem je i narušení profesionalizace znalectví, jelikož znalci ad hoc nemusí splňovat všechny podmínky, které jsou kladeny na osoby zapsané v seznamu znalců (např. složení vstupní zkoušky).

Nedostatek soudních znalců se projevuje také v samotném trestním řízení. Kvůli vzniku monopolů nedochází ke kritické diskusi mezi odborníky. Můžou se proto častěji objevovat justiční omyly, jelikož se soudce opře o chybné znalecké posudky. Absence znalců dopadá i na rychlost řízení s ohledem na hledání vhodných znalců a na potřeby vysvětlení nebo doplnění posudků v případě, že jej nevypracuje osoba trvale udržující svou odbornost a znalosti právních předpisů.

Zásadním zjištěním diplomové práce je problematika dvojkolejnosti seznamu znalců. Až do konce roku 2025 budou v seznamu vedeny osoby zapsané podle starého i nového zákona. Pokud se znalci s uplynutím tohoto přechodného období nepřepíší, jejich znalecká oprávnění zaniknou. Těch, kteří jsou zapsaní podle staré právní úpravy, je drtivá většina. Na základě informací získaných pro účely této diplomové práce hrozí, že další úbytek znaleckých subjektů bude kritický a může představovat velké riziko pro fungování znalectví v České republice.

Klíčová slova:

Znalectví, spravedlivý proces, seznam znalců.